

Marek Ciara, Warszawa

MATERIAŁY MICHAŁA OCZAPOWSKIEGO

(1788-1854)

(75)

Michał Oczapowski urodził się 11 maja 1788 r. w Pocijkach w powiecie słuckim (obecnie na Białorusi) Był synem Mikołaja, proboszcza parafii grecko-katolickiej. Imienia matki nie udało się ustalić. Kształcił się w latach 1803-1808 w szkołach w Słucku i w Nieświeżu. Studia na Wydziale Fizyko-Matematycznym Uniwersytetu Wileńskiego ukończył w 1812 uzyskaniem stopnia doktora po przedstawieniu pracy *Rozprawa o gruntach*. W latach 1812-1819 administrował majątkami barona Antoniego Rönne na Żmudzi i w Królestwie Polskim. W latach 1819-1822 przebywał w Niemczech, między innymi na studiach uzupełniających u Albrechta Thaera w Möglin, zwiedzał też przodujące gospodarstwa rolne w Meklemburgii, Saksonii i w Holsztynie. W semestrze zimowym 1820-1821 studiował weterynarię na uniwersytecie w Berlinie.

W 1822 roku powrócił do Królestwa Polskiego. W latach 1822-1832 był profesorem gospodarstwa wiejskiego w Uniwersytecie Wileńskim.

Michał Oczapowski był w latach 1834-1853 profesorem i dyrektorem Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie-pierwszej na ziemiach polskich i jednej z pierwszych w Europie wyższych szkół rolniczych. W okresie jego kierownictwa przedłużono okres studiów do lat trzech, pozyskano nowych wykładowców z zlikwidowanej przez władze Szkoły Przygotowawczej do Instytutu Politechnicznego i rozszerzono zakres kształcenia o leśnictwo. Cykl nauczania obejmował oprócz zajęć teoretycznych zajęcia praktyczne.

Był autorem prac z dziedziny rolnictwa m. in. *Sposób klasyfikowania gruntów* (1825), oraz podręcznika *Gospodarstwo wiejskie*, tom 1-10 (1835-44), tom 11-12 (1856-57).

Dwukrotnie zawierał związek małżeński. Imię pierwszej żony nie jest znane. Po raz drugi ożenił się z Michaliną ze Stubielewiczów. Małżeństwo miało syna Józefa Bogdana.

Zmarł 21 stycznia 1854 r. w Warszawie. Pochowany został na cmentarzu w Wawrzyszewie. W miejscowym kościele istnieje poświęcona mu tablica pamiątkowa. Ulica prowadząca w kierunku cmentarza nosi imię Michała Oczapowskiego.

Materiały Michała Oczapowskiego zostały zakupione w dwóch transzach od Tadeusza Godlewskiego w 1965 r. (numer w księdze nabytków 627) i w 1966 r. (numer 658). W 2024 r. Marek Ciara uporządkował materiały archiwalne i opracował inwentarz.

W zespole znajdują się zebrane przez Irenę i Tadeusza Godlewskich materiały dotyczące Michała Oczapowskiego. Są to życiorys, spis publikacji, odpisy i fotokopie artykułów Michała Oczapowskiego (jednostka 1) oraz wycinek z artykułem o M. O., odpis recenzji, odpis planu edukacji w Instytucie Agronomicznym i bibliografia prac z dziedziny rolnictwa (jednostka 2).

Materiały pochodzą z lat 1965-1974. Rozmiar to 0, 03 m. b. W PAN Archiwum w Warszawie spuściźnie nadano sygnaturę 75. W serwisie <https://www.szukajwarchiwach.gov.pl> zespół ma numer 302/535/0. Inwentarz liczy 2 jednostki

Źródła i bibliografia

1. Materiały Michała Oczapowskiego, PAN Archiwum w Warszawie, sygnatura 75
2. *Oczapowski Michał* [w:] *Wielka encyklopedia PWN*, Warszawa 2003, tom 19, s. 309
3. Kosiek Z., *Oczapowski Michał*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1978, tom XXIII/3, zeszyt 98, s. 522-525

INWENTARZ

1. Irena i Tadeusz Godlewscy, *Michał Oczapowski*

Zbiór materiałów: życiorys, spis publikacji, odpisy i fotokopie artykułów, odpis programu egzaminu zebrane przez Irenę i Tadeusza Godlewskich
1965, masz., fkp., opr., k. 78

2. *Michał Oczapowski*

Wycinek z artykułem o M. O., odpis recenzji, odpis planu edukacji w Instytucie Agronomicznym, bibliografia prac z dziedziny rolnictwa
1974, b. d., masz., druk, l., k. 15